

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश

०८१-५५०२८१

website : sddobanke.p5.gov.np
Email : sddobanke@gmail.com

शिक्षा, विज्ञान, युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय
शिक्षा तथा सामाजिक विकास निर्देशनालय
सामाजिक विकास डिभिजन कार्यालय

नेपालगंज, बाँके

प.सं.:- २०७८/०७९

च.नं.:- २३९

मिति:- २०७९/०२/३०

श्री सामुदायिक विद्यालय, शिक्षक र कर्मचारीहरू

(बाँके र बर्दिया)

विषय: उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी तथा शैक्षिक संस्थालाई प्रोत्साहन कार्यक्रम सम्बन्धी सूचना ।

प्रस्तुत विषयमा यस सामाजिक विकास डिभिजन कार्यालय बाँकेको आ.व. २०७८/०७९ को वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम अनुसार यस डिभिजन कार्यालयको कार्यक्षेत्र भित्रका बाँके र बर्दिया जिल्लाबाट उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी तथा शैक्षिक संस्थालाई प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन मार्गदर्शन, २०७८ बमोजिम प्रत्येक स्थानीय तहबाट ३/३ जना उत्कृष्ट शिक्षक र कर्मचारीहरू तथा जिल्लाको एक शैक्षिक संस्था (विद्यालय) छनौट गरी प्रोत्साहन रकम उपलब्ध गराउने कार्यक्रम रहेकोले इच्छुक सामुदायिक विद्यालयहरू तथा शिक्षकहरूले मिति २०७९/०३/०६ गते भित्र सम्बन्धित स्थानिय तहमा निवेदन पेश गर्नुहुन यो सूचना प्रकाशन गरिएको छ ।

बोधार्थ

श्री जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय बाँके/बर्दिया ।

श्री जिल्ला स्थित रहेका स्थानिय तहहरू बाँके र बर्दिया ।

श्री शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाई बाँके/बर्दिया ।

राम करन पाल
कार्यालय प्रमुख

प्रदेश सरकार
लुम्बिनी प्रदेश

०८१-५५०२८१

website : sddobanke.p5.gov.np

Email : sddobanke@gmail.com

शिक्षा, विज्ञान, युवा तथा खेलकुद मन्त्रालय

शिक्षा तथा सामाजिक विकास निर्देशनालय

सामाजिक विकास डिभिजन कार्यालय

नेपालगंज, बाँके

प.सं.:- २०७८/०७९

च.नं.:- २२६

मिति:- २०७९/०२/३०

विषय: उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी तथा विद्यालय सिफारिस सम्बन्धमा ।

श्री जिल्ला स्थित गाँउपालिका तथा नगरपालिकाहरु सबै,
बाँके र बर्दिया ।

प्रस्तुत विषयमा यस कार्यालयको चालु आ.व.को वार्षिक स्वीकृत कार्यक्रम अन्तर्गत उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी तथा शैक्षिक संस्थालाई प्रोत्साहन कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने सन्दर्भमा "उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी तथा शैक्षिक संस्थालाई प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन २०७८" मा भएको व्यवस्था अनुरूप तहाँ पालिका भित्र रहेका सामुदायिक आधारभुत विद्यालय र माध्यमिक विद्यालयहरु मध्ये मार्गदर्शनको दफा ८ (१) मा उल्लेखित मापदण्डका आधारमा मूल्याङ्कन गरी १ उत्कृष्ट सामुदायिक विद्यालय र मार्गदर्शनको दफा ८ (२) मा उल्लेखित मापदण्डका आधारमा पालिका भित्रका सामुदायिक आधारभुत विद्यालय र माध्यमिक विद्यालयहरु बाट शिक्षक र कर्मचारी गरी ३ जना उत्कृष्ट शिक्षक र कर्मचारीको नाम २०७९/०३/०८ गते भित्र सिफारिस गरी पठाईदिनु हुन अनुरोध छ । साथै सिफारिस गरिएका शैक्षिक संस्था र शिक्षकको मूल्याङ्कन फाराम समेत समावेश गरिदिनु हुन अनुरोध छ । "उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी तथा शैक्षिक संस्थालाई प्रोत्साहन कार्यक्रम सञ्चालन मार्गदर्शन २०७८" यसै पत्र साथ संलग्न गरि पठाईएको व्यहोरा समेत अनुरोध छ ।

बोधार्थ

श्री जिल्ला समन्वय समितिको कार्यालय बाँके/वर्दिया ।

श्री शिक्षा विकास तथा समन्वय एकाई बाँके/वर्दिया ।

राम करन पाल
कार्यालय प्रमुख

मातृवीय मन्त्रालय
छापका पाठ

उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी तथा शैक्षिक संस्थाहरुलाई प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन मार्गदर्शन

क्र. १८६१/२०७८ दि. १०/११/१८ अ. लुम्बिनी

शिक्षा तथा सामाजिक विकास मन्त्रालयको आ.व. २०७७/०७८ को स्वीकृत वार्षिक कार्यक्रम अन्तर्गतको उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी तथा शैक्षिक संस्थाहरुलाई प्रोत्साहन कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्नका लागि शिक्षा तथा सामाजिक विकास मन्त्रालयले यो मार्गदर्शन जारी गरेको छ ।

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ: (१) यस मार्गदर्शनको नाम "उत्कृष्ट शिक्षक, कर्मचारी तथा शैक्षिक संस्थाहरुलाई प्रोत्साहन कार्यक्रम संचालन मार्गदर्शन, २०७८" रहेको छ ।

(२) यो मार्गदर्शन तुरुन्त लागू हुनेछ ।

२. परिभाषा: विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस निर्देशिकामा;

- (क) "छनौट समिति" भन्नाले दफा ५ बमोजिम गठित उत्कृष्ट विद्यालय तथा शिक्षक छनौट समितिलाई सम्झनु पर्छ ।
- (ख) "डिभिजन कार्यालय" भन्नाले मन्त्रालय मातहत रहेका जिल्लास्थित सामाजिक विकास डिभिजन कार्यालय सम्झनु पर्छ ।
- (ग) "निर्देशनालय" भन्नाले प्रदेशको शिक्षा तथा सामाजिक विकास निर्देशनालयलाई सम्झनु पर्छ ।
- (घ) "प्रदेश" भन्नाले लुम्बिनी प्रदेशलाई सम्झनु पर्छ ।
- (ङ) "मन्त्रालय" भन्नाले प्रदेशको शिक्षा तथा सामाजिक विकास मन्त्रालयलाई सम्झनु पर्छ ।

३. उद्देश्य: यस मार्गदर्शनको उद्देश्य देहायबमोजिम रहेका छन्,

- (क) उत्कृष्ट विद्यालय तथा शिक्षक छनौटका आधार र मापदण्ड निर्धारण गरी पारदर्शी र प्रभावकारी रूपमा कार्यक्रम संचालन गर्ने ।
- (ख) तोकिएका आधार र मापदण्ड बमोजिम उत्कृष्ट विद्यालय तथा शिक्षक छनौट गरी पुरस्कृत गर्न सहयोग पुऱ्याउने ।
- (ग) उत्कृष्ट छनौट हुने विद्यालय तथा शिक्षकहरुलाई प्रदान गरिने प्रोत्साहन रकमलाई शैक्षिक गुणस्तर सुधारका लागि उपयोग गर्न मार्गदर्शन गर्ने ।

४. निर्देशक समिति: उत्कृष्ट विद्यालय तथा शिक्षक छनौट कार्यक्रममा कुनै समस्या परेमा नीतिगत निर्णय गर्न तथा कार्यक्रम संचालनका लागि छनौट समितिलाई आवश्यक निर्देशन दिनका लागि देहायबमोजिमको निर्देशक समिति रहनेछ ।

(क) निर्देशक, निर्देशनालय

संयोजक

(ख) मन्त्रालयको शैक्षिक योजना तथा अनुसन्धान महाशाखा प्रमुख	सदस्य
(ग) अधिकृत प्रतिनिधि, मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रपरिषद्को कार्यालय	सदस्य
(घ) अधिकृत प्रतिनिधि, आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय	सदस्य
(ङ) शाखा अधिकृत, निर्देशनालय	सदस्य-सचिव

५. **छनौट समिति:** (१) प्रत्येक जिल्लाका उत्कृष्ट विद्यालय छनौटका लागि देहायबमोजिमको एक छनौट समिति रहनेछः

(क) प्रमुख, सम्बन्धित सामाजिक विकास डिभिजन कार्यालय	संयोजक
(ख) प्रतिनिधि, शिक्षा विकास समन्वय एकाई	सदस्य
(ग) अधिकृत प्रतिनिधि, जिल्ला समन्वय समिति	सदस्य

(२) प्रत्येक जिल्लाका उत्कृष्ट शिक्षक छनौटका लागि देहायबमोजिमको एक छनौट समिति रहनेछः

(क) प्रमुख, सम्बन्धित सामाजिक विकास डिभिजन कार्यालय	संयोजक
(ख) प्रतिनिधि, शिक्षा विकास समन्वय एकाई	सदस्य
(ग) कर्मचारी, सम्बन्धित सामाजिक विकास डिभिजन कार्यालय	सदस्य

(३) यस दफा बमोजिमको समितिले बैठक सम्बन्धी कार्यविधि आफैले तयार गर्न सक्नेछ ।

६. **छनौट समितिको भूमिका:** दफा ५ बमोजिम गठित समितिको कार्यविवरण देहाय बमोजिम हुनेछः

- (क) स्थानीय तहबाट प्राप्त सिफारिसहरूको दफा ८ को आधारमा उत्कृष्ट विद्यालय र शिक्षक मूल्याङ्कन गर्ने ।
- (ख) उत्कृष्ट विद्यालय र शिक्षकलाई दिइने पुरस्कार रकमको निर्धारण गर्ने ।
- (ग) उत्कृष्ट विद्यालय र शिक्षकको छनौट गर्ने ।
- (घ) छनौट भएका उत्कृष्ट विद्यालय तथा शिक्षकहरूको सूची डिभिजन कार्यालयमा पठाउने ।

७. **डिभिजन कार्यालयहरूको भूमिका:** उत्कृष्ट विद्यालय तथा शिक्षक छनौट गर्न तथा छानिएका विद्यालयहरूलाई प्रदान गरिने प्रोत्साहन रकमको कार्यान्वयनका सन्दर्भमा डिभिजन कार्यालयहरूको भूमिका निम्नानुसारको हुनेछः

- (क) सम्बन्धित जिल्लाका स्थानीय तहलाई उत्कृष्ट विद्यालय तथा शिक्षक सिफारिस गर्न पत्राचार गर्ने ।
- (ख) स्थानीय तहबाट प्राप्त सिफारिसहरूलाई संकलन गरी छनौट समिति समक्ष पेश गर्ने ।
- (ग) छनौट समितिबाट सिफारिस भई आएका विद्यालय तथा शिक्षकहरूसँग सम्झौता गर्ने ।
- (घ) कार्यक्रम अनुगमन गर्ने ।

(ड) प्रगति विवरणको आधारमा रकम भुक्तानी दिने ।

(च) विद्यालयमा हुनुपर्ने न्यूनतम सामग्रीहरूको न्यूनतम मापदण्ड कार्यान्वयनमा ल्याउने ।

(छ) जिल्लागत प्रगति प्रतिवेदन निर्देशनालय र मन्त्रालयमा पठाउने ।

८. उत्कृष्ट विद्यालय शिक्षक छनौटका आधार तथा मापदण्डहरू: (१) उत्कृष्ट विद्यालय छनौटका आधार तथा मापदण्डहरू देहायबमोजिमको हुनेछः

क्रसं	विवरण	आधार	पुर्णाङ्क
१	विद्यार्थी संख्या	५०० सम्मको २अङ्क, ७०० सम्मको ५अङ्क, १००० सम्मको ७ अङ्क र १००० भन्दा माथि १० अङ्क	१०
२	शिक्षक दरबन्दी	दरबन्दी र राहत शिक्षक अनुसार विद्यार्थी अनुपात ३० भन्दा कम भए ४ अङ्क, ४० भन्दा कम भए ५ अङ्क, ५० भन्दा कम भए ६ अङ्क, ५० देखि ६० सम्म ८ अङ्क र सो भन्दा माथि भए १० अङ्क	१०
३	एस ई ई/जीपीए	३ बर्षको औसत जीपीए १.५ सम्म भए १०, २ सम्म भए १५ र २भन्दा माथि भए २० अंक	२०
४	मानव विकास सूचकाङ्क	जिल्ला गत औषत वा भन्दा माथि भए ५ अंक, जिल्लागत औषत भन्दा कम हुनेले १० अंक	१०
५	प्रवर्धनात्मक कार्यहरू शिक्षण सिकाईसँग सम्बन्धित	विद्यालयले गरेका प्रवर्धनात्मक काम सङ्ख्या बढीमा ५ बटा ५अङ्क (प्रति प्रवर्धनात्मक १ अङ्क)	५
६	क्षेत्र	नगरपालिका भएमा ५ र गाउँपालिका भए १०	१०
७	दलित विद्यार्थी	२० प्रतिशत सम्म भए ५अङ्क, ३० प्रतिशत सम्म भए ७ अङ्क र ३० प्रतिशत भन्दा माथि भए १० अङ्क	१०
८	पुरस्कार	संघीय शिक्षा विज्ञान तथा प्रविधि मन्त्रालय तथा प्रदेश सामाजिक विकास मन्त्रालयबाट यसपुर्वउत्कृष्ट विद्यालयको रुपमा पुरस्कार पाएकोमा ५अङ्क र नपाएकोमा १० अङ्क	१०
९	सिकाई उपलब्धि	शै.स. २०७६/०७७ को सिकाई उपलब्धि औषत २ सम्मको	१०

	औषत	लाई ५ अङ्क, ३ सम्मको ७ अङ्क र ३ भन्दा माथिलाई १० अङ्क	
१०	गणित विषयको औसत ग्रेड प्वाइन्ट	शै.स. २०७६/०७७ को गणितको ग्रेड औसत १.५ भएमा ३ अंक र सो भन्दा माथी भए ५ अंक	५
	जम्मा		१००

(२) उत्कृष्ट शिक्षक छनौटका आधार तथा मापदण्डहरु देहायबमोजिमको हुनेछः

क्रसं	विवरण	आधार	पुर्णाङ्क
१	कार्य अनुभव	५ वर्ष सम्मको ५ अङ्क, ७ वर्ष सम्मको ७ अङ्क, र सो भन्दा माथी १० अङ्क	१०
२	शैक्षिक उपलब्धी	आफूले अध्यापन गर्ने विषयको पछिल्लो ३ वर्षको औसत जीपीए १.५ सम्म भए १०, २ सम्म भए १५ र २ भन्दा माथी भए २० अंक	२०
३	शैक्षिक योग्यता	न्यूनतम शैक्षिक योग्यता भए ५ अङ्क र माथिल्लो शैक्षिक योग्यता भए १० अङ्क	१०
४	विशेष जिम्मेवारी	विशेष जिम्मेवारी नलिएको भए ५ अङ्क र लिएको भए १० अङ्क	१०
५	प्रवर्धनात्मक कार्यहरु	शिक्षकले गरेका प्रवर्धनात्मक काम सङ्ख्या बढीमा ५ बटा १० अङ्क (प्रति प्रवर्धनात्मक २ अङ्क)	१०
६	अध्ययन अनुसन्धान	आफूले अध्यापन गर्ने विषयमा पछिल्लो ३ वर्षमा गरेका अनुसन्धान ३ सम्म भए ५ अङ्क सो भन्दा बढी भए १० अङ्क	१०
७	सुचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग	सुचना तथा सञ्चार प्रविधिको प्रयोग गर्न नसक्ने भए शून्य अङ्क आफूले मात्र जानेको तर कक्षाकोठामा प्रयोग नगरेको भए १० अङ्क र कक्षाकोठामा प्रयोग गरेको भए २० अङ्क	२०
८	कक्षाकोठा व्यवस्थापन	नियमित गृहकार्य परीक्षण, मासिक जाँच र एकाई जाँच जस्ता सूचक सबै प्राप्त भएमा १० अङ्क कुनै दुईमात्र सूचक प्राप्त भएमा ५ अङ्क र कुनैपनि नभएमा शून्य अङ्क	१०

जम्मा		१००
-------	--	-----

९. कार्यक्रममा खर्च हुने रकम: विद्यालयले व्यवस्थापन समितिको निर्णय तथा कार्ययोजनाको आधारमा प्रचलित आर्थिक कार्यविधि तथा नियम अनुसार मात्र खर्च गर्नुपर्नेछ अन्यथा कानून बमोजिम कारवाही गरिनेछ ।
१०. प्रचलित कानून बमोजिम हुने: यस मार्गदर्शनमा उल्लेखित विषयको हकमा यसै बमोजिम र अन्य कुराको हकमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।
११. संशोधन: मन्त्रालयले आवश्यकतानुसार यो मार्गदर्शन संशोधन तथा परिमार्जन गर्न सक्नेछ ।

